

Mededelingen

Werkgroep Ex-Dwangarbeiders Zuid-Holland Zuid

Het doek is gevallen

Ex-Dwangarbeiders ZHZ, de enige werkgroep in zijn soort die nog bestond, is op 18 oktober jl. voor het laatst bijeengekomen. Een korte historische terugblik.

In 1989 werd de landelijke Vereniging Ex-Dwangarbeiders Nederland WOII opgericht, die snel uitgroeide met provinciale afdelingen. Landelijke jaarvergaderingen werden goed bezocht door een paar honderd leden en er was een eigen Nieuwsbrief met nieuws over de afdelingen, bijdragen van leden en het opsporen van oud-lotgenoten. Al snel kwam het verzoek op scholen informatie te verstrekken aan leerlingen over de verplichte tewerkstelling en *Arbeitseinsatz*, veel ex-dwangarbeiders hebben hier aan meegewerkt. Na enige tijd werden de verenigingstaken overgenomen door Stichting Burger-Oorlogsgetroffenen (SBO) waardoor beter op zaken gereageerd kon worden. Een hoogtepunt was de erkenning van de regering van de onvrijwillige rol van ex-dwangarbeiders. Dit kwam tot uiting op 26 mei 1996 met de onthulling van een monument voor ex-dwangarbeiders op het terrein van het Oorlogs- en Verzetsmuseum te Overloon.

Teleurstellingen

Teleurstellingen waren er ook: voor de projecten Duitse en Oostenrijkse Compensatie Dwangarbeiders bleken zeer weinig Nederlandse dwangarbeiders in aanmerking te komen. De Nieuwsbrief werd tot 2003 uitgegeven, daarna verscheen het nog een aantal jaren als katern in het Contactblad van Stichting 1940-1945. Afdelingen moesten opgeheven worden door natuurlijk verloop. Dit dreigde in 2012 ook met de afdeling Zuid-Holland Zuid te gebeuren, maar één van de leden, Maarten Zevenbergen, eigenaar van de Intra-tuin-vestiging in Rhoon, bood aan de maandelijkse bijeenkomsten voort te zetten op zijn bedrijf. De afdeling kon op deze manier verder gaan als Werkgroep Zuid-Holland Zuid met Cor van Aalten als coördinator. Begin 2018 bleek het aantal leden van de Werkgroep te zijn gedaald tot vijftien, van wie drie oud-lotgenoten aanwezig

Werkgroep Ex-Dwangarbeiders Zuid-Holland Zuid met gasten op 18 oktober 2018.

waren op de bijeenkomst in april. Besloten werd op 18 oktober een bijeenkomst te houden en daar te beslissen over het voortbestaan. Tijdens deze bijeenkomst is uitgebreid van gedachten gewisseld met als uitkomst een unaniem besluit: opheffen van de Werkgroep per 18 oktober 2018.

Slot

Voor deze laatste bijeenkomst waren een aantal bijzondere gasten uitgenodigd, die in heden of verleden een belangrijke rol hebben gehad voor de ex-dwangarbeiders: Anja Hage-Zoetewei en Ineke Dijkerman, voorzitter en penningmeester van de voormalige Districtsraad Zuid-Holland van Stichting 1940-1945, Rita Sloot, oud-medewerkster van SBO en Stichting 1940-1945, die in verschillende functies veel werk heeft verzet voor ex-dwangarbeiders en Renske Krimp, medewerkster van de afdeling onderzoek van het Nationaal Comité 4 en 5 mei, die bezig is met een studie over ex-dwangarbeiders. De dames Hage en Dijkerman kwamen niet met lege handen, Cor van Aalten kreeg als coördinator een mooie bos bloemen en een bedankbrief van Josine Oost, directeur Stichting 1940-1945. Cor van Aalten bedankte in zijn slotwoord onder meer het echtpaar Nico en Marja Feijnenbuik die voor elke bijeenkomst voorwerpen uit hun rijke verzameling over WOII meebrachten. Als laatste werd een groepsfoto gemaakt en werd afgesloten met een lunch, waarna een einde was gekomen aan de 190e bijeenkomst (sinds 1991) van de ex-dwangarbeiders in Zuid-Holland Zuid.